

Тақриз

ба автореферати диссертатсияи Ҳабибуллозода Қурбон Ҳабибулло дар мавзуи «Ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва хусусиятҳои онҳо дар таҳкими плюрализми сиёсӣ (таҷрибаи Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, раёандҳо ва технологияҳои сиёсӣ

Мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Ҳабибуллозода Қ. Ҳ. ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳими ҷомеаи муосир бахшида шудааст. Зеро таҳлилу таҳқиқи паҳлуҳои гуногуни ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва хусусиятҳои онҳо дар таҳкими плюрализми сиёсӣ зарурати давраи замони мебошад. Бояд гуфт, ки баъди ба даст овардани истиқлоли сиёсӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ҳамчун унсуре муҳими низомии иҷтимоӣ ва сиёсӣ ташаккул ёфтанд. Дар ин давра, як қатор созмонҳои ғайридавлатӣ, ташкилотҳои ҷамъиятӣ ва вазорати ахбори оммаи мустақил ба фаъолият шурӯъ карданд, ки барои инъикоси гуногунандешӣ ва фароҳам овардани фазои демократӣ саҳми муҳим гузоштанд. Ин созмонҳо дар самтҳои гуногун, аз ҷумла ҳуқуқи инсон, рушди иқтисодӣ, ҳифзи муҳити зист ва маориф нақши фаол доштанд. Рушди онҳо ба шаҳрвандон имконият дод, ки назари худро озода баён кунанд ва дар ҳалли мушкилоти ҷомеа саҳм гузоранд.

Таҳқиқоти Ҳабибуллозода Қ. Ҳ. ба омӯзиши ҳамин масъала бахшида шуда, дар он раёанди ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва хусусиятҳои онҳо дар таҳкими плюрализми сиёсӣ ва дар маҷмӯъ ва хусусиятҳои рушди инкишофи ин навъи ниҳод дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст.

Муаллиф муҳимияти омӯзиши мавзуро асоснок намуда, қайд менамояд, ки ҷомеаи шаҳрвандӣ вазорати муҳиммест, ки байни мардум ва мақомоти давлатӣ пайванди хоса барқарор намуда, заминаи муколамаи созандаро таъмин мекунад. Ин ниҳодҳо бо иштироки фаъоли худ метавонанд дар муайян намудани эҳтиёҷоти ҷомеа ва пешниҳоди роҳҳои ҳалли мушкилот ба ҳукумат кумак расонанд. Бо истифода аз механизми ҳамкорӣ, ҷомеаи шаҳрвандӣ, инчунин,

метавонад шаффофияти фаъолияти давлатиро таҳким бахшад ва ба рушди ҳокимияти мардумсолор мусоидат намояд.

Муаллиф зимни таҳқиқоти хеш асосҳои назариявии таҳқиқотро чунин баён доштааст: “Назарияҳои классикӣ ва муосири ташаккул ва инкишофи ҷомеаи шаҳрвандӣ, таҳқиқоти плюрализми сиёсӣ ҳамчун унсури асосии демократикунонии ҷомеа ва санадҳои меъёриву ҳуқуқӣ ташкил медиҳанд. Дар раванди таҳқиқ муаллиф ба таҳқиқоти Т. Гоббс , Ч. Локк, Ж.Ж. Руссо, Ш. Л. Монтеске, В. Гумболд, И. Кант, Ф. Гегел, Т. Пейн, А. Смит, О.С. Андреев, Э. Арато, А.Ю. Сунгуров, А.Н. Соколов, К.М. Хоруженко, Ю.И. Авноянова, В.И. Жуков, Б.И. Краснов, Х. Вольф, Г.С. Широкова, С. Сиражудинов, Г.Н. Зокиров, К.Ф. Бобоев, А. Имомов, Ш. Каримов, П. Муллоҷонов, Ш. Шоисматуллоев таъя намудааст”.

Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, навоариҳои илмӣ таҳқиқот, нуктаҳои, ки барои ҳимоя пешниҳод гардидаанд, бо сохтори таҳқиқот пурра мувофиқат менамоянд. Зеро таҳқиқоти мазкур аз се боб ва шаш зербоб иборат буда, вобаста ба ҳар як зербоб хулосабарорӣ, навоариҳои илмӣ ва нуктаҳои муҳим нишон дода шудаанд.

Қайд намудан бамаврид аст, ки таҳқиқоти Ҳабибуллозода Қ.Ҳ. аҳамияти зиёди илмӣ назариявӣ ва амалӣ дорад. Аҳамияти илмӣ назариявии таҳқиқоти мазкур дар он ифода меёбад, ки муаллиф дар раванди таҳқиқи ҷомеаи шаҳрванди доираи васеи адабиёти илмиро мавриди омӯзиш ва таҳлил қарор дода, дар заминаи баррасии онҳо моҳияти мавзӯи баррасишавандаро мавриди таҳқиқ нишон додааст. Инчунин хулосаҳои муаллиф бо дарназардошти таҳлилҳои илмӣ назариявӣ ба вуҷуд оварда шудаанд. Зимни таҳқиқоти хеш муаллиф вобаста ба норасиҳо ва камбудии дар ин самт мавҷудбуда тавсияҳои амалӣ пешниҳод намудааст, ки барои роҳҳои ҳалли онҳо мусоидат менамоянд.

Мундариҷаи асосии таҳқиқот дар шаш мақолаи илмӣ таҳқиқотии муаллиф инъикос гардидаанд. Маълумоти муаллиф дар бисёре аз конференсияҳои ҷумҳуриявӣ мавриди омӯзиш қарор дода шудааст. Ҳамаи нашрияҳои муаллиф бевосита ба мавзӯи таҳқиқотии ӯ алоқаманд мебошанд.

Дар асоси гуфтаҳои боло ибраз менамоем, ки таҳқиқоти Ҳабибуллозода Қурбон Ҳабибулло дар мавзӯи «Ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва хусусиятҳои онҳо дар таҳкими плюрализми сиёсӣ (таҷрибаи Тоҷикистон)» бо дарназардошти муқаррароти Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода шуда, барои муҳаққиқони ҷавон хеле аҳамиятнок буда, хулосаҳо ва тавсияҳои амалии он дар ҳалли масъалаҳои ҷойдошта хеле муфид мебошад.

Саҳми муаллиф дар таҳқиқ ва омӯзиши мавзӯи интиҳобгардида баръало эҳсос мегардад. Хулосаҳо, натиҷаҳои таҳқиқот, тавсияҳои амалӣ ва нашрияҳои ҷопнамудаи муаллиф шаҳодат аз он медиҳанд, ки таҳқиқоти мазкур мустақилона анҷом дода шудааст. Дар маҷмӯъ, гуфтан мумкин аст, ки таҳқиқоти мазкур кори илмӣ анҷомёфта ба шумор рафта, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.02 – Ниҳодҳо, равандро ва технологияҳои сиёсӣ мебошад.

Мудири кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии
Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи
Шириншоҳ Шохтемур
номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент

Асомадинов М. А.

Имзоҳои Асомадинов М. А.-ро тасдиқ менамоем:
Сардори шӯъбаи таъминоти ҳуқуқӣ ва кадрҳои
Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба
номи Шириншоҳ Шохтемур

5.09.2025

Қурбонзода А.Х.

Суроғаи муассиса:

7340003, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, х. Рӯдакӣ, 146.
Тел.: (+992 37) 2 24-72-07